

Policy för Upplands-Bro kommuns bolag

Bakgrund

Upplands-Bro kommun har beslutat att överföra huvuddelen av fastighetsverksamheterna och lokalvårdsverksamheten till bolagsform. Sedan tidigare är kommunen direktägare av det allmännyttiga bostadsbolaget AB Upplands-Brohus. Alla bolagen avses inordnas i en koncern där ett nybildat moderbolag förvärvar bolagen/verksamheterna av kommunen. Eventuellt ytterligare tillkommande verksamheter i bolagsform avses också inordnas i denna koncern.

För att klara ut relationerna mellan kommunen och koncernen med dess bolag har kommunfullmäktige i Upplands-Bro kommun 2005-12-14 antagit nedanstående bolagspolicy. I särskild ordning har kommunen dessutom fastställt och grundläggande ägardirektiv för alla bolagen.

Bolagsverksamheterna som en del av kommunens verksamhet

Kommunens verksamheter, som bedrivs i bolagsform, utgör en del av den totala kommunala verksamheten. Dessa verksamheter representerar en betydande del av kommunens tillgångar. Bolagsformen gör att kommunens styrning av verksamheterna skiljer sig från styrformerna för verksamheterna i förvaltningsform samtidigt som det är viktigt att understryka sambandet till kommunens totala verksamhet och att verksamheterna styrs och bedrivs så att dessa bidrar till att uppfylla de politiska målen.

Kommunallagens krav på kommunala bolag

Fram till 1992 var de kommunala företagen inte reglerade i kommunallagen. I 1992 års kommunallag infördes dock regler för kommunala företag.

Kommunallagen stipulerar att kommunen som ägare skall:

- fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten
- utse samtliga styrelseledamöter och minst en lekmannarevisor
- se till att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas
- besluta om att allmänheten har rätt att ta del av handlingar hos företaget.

Dessa krav skrivs lämpligen in i bolagsordningen.

Kommunallagen anger också att kommunstyrelsen skall utöva uppsikt över den verksamhet, som bedrivs i bolagsform.

Kommunens styrning

Allmänna styrdokument

Kommunen avser att utöva en mera aktiv styrning av bolagen än enbart de grunder som kommunallagen ger. Utöver kommunallagen har kommunen följande styrdokument:

- Denna bolagspolicy
- Bolagsordningen för respektive bolag
- Grundläggande ägardirektiv
- Årliga ägardirektiv
- Särskilda ägardirektiv.

Kommunfullmäktiges roll

Ledning och styrning

Bolagen är ett organ för kommunens verksamhet och således underordnade kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utövar sin styrande och ledande funktion genom bolagsordning, bolagspolicy och ägardirektiv samt grunder för ägardirektiv.

Kommunfullmäktige skall besluta i följande frågor som rör moderbolagets verksamhet innan de behandlas i respektive bolags beslutsorgan:

- fastställande och ändring av bolagsordning
- fastställande och ändring av aktiekapital
- fastställande och ändring av ägardirektiv
- bildande av dotterbolag, köp respektive försäljning av bolag eller del av bolag

Det åligger moderbolagets styrelse att se till att kommunfullmäktige skall beredas tillfälle att ta ställning innan sådana andra beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas i bolaget eller i dotterbolagen.

Kommunfullmäktige utser kommunens (ägarens) ombud vid bolagsstämmor i moderbolaget. Ombuden skall förses med vederbörlig fullmakt och vid behov med instruktioner (se nedan om årliga ägardirektiv). Instruktionerna får enbart avse ställningstaganden i ärenden som fullmäktige har fattat beslut om eller som omfattas av kommunstyrelsens uppdrag/delegation.

Information

Kommunfullmäktige skall informeras om bolagens verksamhet i samband med bolagsstämman för moderbolaget. Därutöver kan kommunfullmäktiges ordförande kalla styrelseordföranden för respektive bolag till kommunfullmäktiges sammanträde för att närvara och besvara frågor om bolagets verksamhet.

Bolagsstämma

Beslut på bolagsstämma i moderbolaget fattas av ombud som utsetts av kommunfullmäktige att företräda kommunen som ägare i enlighet med gällande aktiebolagslagstiftning.

Beslut på bolagsstämma i dotterbolag fattas av ombud som utsetts av moderbolagets styrelse att företräda ägaren i enlighet med gällande aktiebolagslagstiftning.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas i juni månad för samtliga i koncernen ingående bolag. Dotterbolagen ska hålla bolagsstämma före moderbolaget.

Kommunstyrelsens roll

Bolagens verksamhet står under uppsikt av kommunstyrelsen enligt kommunallagen. Kommunstyrelsen skall ges den information och tillsändas de handlingar som kommunstyrelsen begär. Normalt går sådan begäran, som avser dotterbolag, via moderbolaget.

Gemensamma kommunala policies

Upplands-Bro kommun har fastställt övergripande direktiv och policy för den kommunala verksamheten. Bolagen skall känna till dessa samt tillkommande styrdokument och verka för att intentionerna i dessa i tillämpliga delar följs och inarbetas i bolagens egna riktlinjer och policies. I det framtida arbetet med utformning av denna typ av dokument skall bolagen medverka.

Följande dokument skall vara kända av bolagen:

- Vision för Upplands-Bro kommun
- Ersättningsbestämmelser för förtroendevalda
- Inträdesordning för ersättare/suppleanter
- Personalpolicy
- Reglemente för kontroll av ekonomiska transaktioner
- Riktlinjer för arbetet med en hållbar utveckling
- Mångfaldsplan
- Policy för representation
- Riktlinjer för kommunens resor, fordon och transporter
- Strategi för integration
- Upphandlingspolicy
- Finanspolicy

Moderbolagets roll

Moderbolaget har bildats för att samordna och tillsammans med dotterbolagen utveckla verksamheten på ett värdeskapande sätt. Moderbolaget skall också samordna övergripande finansiella frågor och riskexponeringar.

Moderbolaget skall tillse att samtliga av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fastställda direktiv och policies gällande bolagen efterlevs i dessa.

Moderbolagets styrelse utser ägarens ombud vid bolagsstämmor i dotterbolagen. Ombuden skall förses med vederbörlig fullmakt och vid behov med instruktioner för röstning (se nedan om årliga ägardirektiv). Instruktionerna får enbart avse ställningstaganden i ärenden som moderbolagets styrelse har fattat beslut om (självständigt eller i enlighet med beslut i kommunfullmäktige) eller som omfattas av koncernledningens uppdrag/delegation.

Bolagsstyrelsernas roll

I såväl moderbolaget som i respektive dotterbolag finns en styrelse. Styrelsens allmänna roll framgår av aktiebolagslagen. Genom valet av att driva vissa verksamheter i bolagsform har också ställning tagits till att styrelsearbetet skall präglas av ansvaret för bolagets förvaltning och utveckling. Varje styrelseledamot (och i förekommande fall suppleant) har – juridiskt och formellt – ett personligt ansvar för bolagets verksamhet på ett annorlunda sätt än en ledamot i en politisk nämnd. Alla styrelseledamöter skall genom moderbolagets försorg få en grundläggande utbildning i styrelsearbete och styrelseansvar.

Styrelserna i såväl moderbolag som i dotterbolag utses av kommunfullmäktige. Styrelsesammansättningarna noteras till protokoll från respektive bolagsstämma.

Styrelsen skall årligen upprätta en arbetsordning för styrelsen samt utfärda instruktion till VD. Utöver att aktiebolagslagen kräver dessa båda dokument är de viktiga styrinstrument.